

ДОГОВАРЯНЕ БЕЗ ОБЯВЛЕНИЕ: ЧЕРВЕН ФЛАГ ЗА ОГРАНИЧЕНА КОНКУРЕНЦИЯ ИЛИ ЗА НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПОВИШАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ И КОНТРОЛА

Миглена Павлова¹
e-mail: mpavlova@unwe.bg

Резюме

Новата обществена реалност в Европейския съюз след пандемията от Ковид-19 и сътресенията в световния мир се очертава и определя до голяма степен от прилагането на Европейския механизъм за възстановяване и устойчивост – планът на ЕС в подкрепа на икономическото възстановяване и изграждане на по-зелено, по-дигитално и по-устойчиво бъдеще след кризите. Във фокуса на тази амбициозна програма на Съюза попада и реформата на обществените поръчки, като определящ фактор на бизнес средата. В Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България са поставени цели, свързани с намаляването на броя на процедурите на договаряне без обявление, но през последната година нивото на индикатора нараства. Настоящото изследване се съсредоточава върху използването на процедурите на договаряне без обявление, като сновната теза на изследването е, че причина за ръста на договарянията без обявление в България е неправилното прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки и липсата на ефективен последващ контрол.

Ключови думи: обществени поръчки, договаряне без обявление, Национален план за възстановяване и устойчивост

JEL: H12, H57

Увод

Последните няколко години поставиха света и отделните правителствата в безпрецедентна ситуация, която наложи свой собствен дневен ред без да остави възможност за подготовка. Пандемията Ковид-19, войната в Украйна и нестабилността на световния мир като цяло създадоха безпрецедентни предизвикателства, които от своя страна поставиха на изпитание устойчивостта на държавите и обществата. Новият дневен ред наложи организациите от публичния сектор да изпълняват задачите си в условията на несигурност и неопределимост, при нарастващи изисквания на външната среда.

¹ Доцент, доктор, катедра „Финансов контрол“, УНСС

При тази ситуация, значението на обществените поръчки като инструмент в подкрепа на отговора и за справяне с кризи от различно естество се доказва още веднъж, като чрез системата се осигуриха доставки, услуги и строителство от критична необходимост. Ето защо тази система е и във фокуса на действията, които държавите в Европейския съюз (ЕС) предприемат за възстановяване и укрепване на икономиките си. Амбицията за устойчиво и независимо развитие намери изражение в конкретни програми за реформи и инвестиции, добре познати като Планове за възстановяване и устойчивост. В Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) на Република България са предвидени мерки и дейности за подобряване на бизнес средата в страната чрез реформи в системата на обществените поръчки. Основен очакван резултат е намаляване на дела на процедурите на договаряне без обявление и договорите, сключени въз основа на една оферта. И двата случая касаят наличие на ограничена по една или друга причина конкуренция – антипод на стремежа на Съюза.

Настоящото изследване се съсредоточава върху процедурите на договаряне без обявление, като особен случай на законосъобразно ограничаване на конкуренцията. Работата цели да анализира правните основания, въз основа на които е избран вида на процедурата на договаряне без обявление през 2023 г. и тяхната законосъобразност, според становищата на Агенцията по обществени поръчки (АОП) за осъществен контрол по реда на чл. 233 от Закона за обществените поръчки (ЗОП), както и да идентифицира тенденции, зависимости, практики и пр.

Основната теза на изследването е, че причина за ръста на договарянията без обявление в България, наред с ефекта по време на Ковид-19 и постковид ситуацията в световен мащаб, е неправилно прилагане на основанията за избор на процедура на договаряне без обявление и респективно незаконосъобразен избор на процедура. В този смисъл намаляване на дела на незаконосъобразно възложените процедури на договаряне без обявление чрез повишаване на административния капацитет на възложителите, наред с предприемане на други подходящи законодателни и незаконодателни мерки би се явило ефективно средство за постигане на целите, свързани с обществените поръчки в НПВУ.

Теоретичен контекст

Безспорно е значението на обществените поръчки за ефективното разходване на публични средства, както и по отношение на развитието на националната икономика в цялост. Обществените поръчки са ключов фактор за защитата на конкуренцията там, където тя съществува, но и за нейното стимулиране. Основните принципи на обществените поръчки включват прозрачност,

равнопоставеност, недискриминация и пропорционалност, които произтичат от Договора за функциониране на Европейския съюз (EU, 2012) и са в основата на правната рамка в Европейския съюз (Arrowsmith, 2014). Прозрачността е от съществено значение за предотвратяване на корупцията и осигуряване на доверие в системата на обществените поръчки. Тя включва ясни и открити процедури, които позволяват на всички заинтересовани страни да имат достъп до информацията относно процесите и решенията, свързани с възлагането на поръчките (Sánchez Graells, 2011). Равнопоставеността и недискриминацията изискват всички участници да бъдат третирани по еднакъв начин, без предимства или ограничения въз основа на националност или други дискриминиращи фактори (Caranta & Treumer, 2013).

Процедурите на договаряне без обявление, въпреки особеностите си, също трябва да съответстват на тези основни принципи. Процедурите на договаряне в значителна степен игнорират законовите принципи и най-вече публичността. Поради това тяхното прилагане е възможно по изключение (Павлова, 2017). Тези процедури следва да се използват само при наличие на определени предпоставки, предвидени в законодателството, например когато се налагат вследствие от настъпване на непредвидени или извънредни ситуации, или когато след провеждане на конкурентна процедура, не са получени подходящи предложения (Bovis, 2005). Тези процедури могат да бъдат оправдани също така, когато поръчката може да бъде изпълнена само от определен изпълнител поради технически причини или защита на изключителни права, но наличието на това условие трябва да се обоснове, да се мотивира ясно от възложителя при вземане на решение (Piga & Tátraí, 2015).

Контролът върху процедурите на договаряне без обявление е от изключителна важност за предотвратяване на злоупотребите и осигуряване на справедливост. Той включва както вътрешен контрол, така и външни одити и проверки от независими органи. Липсата на контрол и прозрачност може да доведе до корупционни практики и неефективно разходване на публични средства (Trepte, 2004).

Въпреки това, процедурите на договаряне без обявление предлагат необходимата гъвкавост и бързина в определени случаи като извънредни ситуации или сложни проекти със специфични изисквания (Auby, 2014). Това подчертава нуждата от балансиран подход, който комбинира строг контрол с оперативна гъвкавост.

Законодателството на ЕС осигурява рамка за намиране на този баланс чрез строги критерии и изисквания за използване на процедурите на договаряне без обявление, заедно с инструменти за контрол и прозрачност (Sánchez Graells, 2011). Това е ключово за поддържане на доверие във възлагателния процес и за ефективното използване на публичните ресурси.

Стратегически контекст

Избухването на Ковид-19 в началото на 2020 г. промени икономическите, социалните и бюджетните перспективи на ЕС, а и на глобално ниво, като наложи необходимост от спешен и координиран отговор. Развитието на здрави, устойчиви и издръжливи икономики, както и финансови и социални системи, изградени върху силни икономически и социални структури се очертаха като основен стълб по пътя към възстановяването след сътресение с подобен мащаб. Предвид асиметричното въздействие на кризата, активното участие и индивидуалните усилия на държавите членки се оказва задължителен елемент. наложи се разбирането, че овладяването на средносрочните и дългосрочните последици от кризата ще зависи до голяма степен от бързината, с която икономиката и обществото ще се възстановят на национално ниво. Поради това за възстановяване на икономиките и намаляване на неравенството и различията в Съюза са необходими стимулиращи растежа реформи и инвестиции, които да засилят устойчивостта, да увеличат производителността и да доведат до по-висока конкурентоспособност на държавите.

В контекста на тази ситуация се роди идеята ЕС да подсили финансовата рамка за подкрепа на държавите чрез иновативен, всеобхватен инструмент – Механизъм за възстановяване и устойчивост (EU, 2021). Механизмът е инструмент в основата на „NextGenerationEU“ — план на ЕС на стойност 800 млрд. евро в подкрепа на икономическото възстановяване от пандемията на коронавирус и изграждане на по-зелено, по-дигитално и по-устойчиво бъдеще (European Commission, 2022). За да получат подкрепа, държавите членки трябва да изготвят национални планове за възстановяване и устойчивост, в които да определят своите програми за реформи и инвестиции до 2026 г.

Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизма за възстановяване и устойчивост (Regulation (EU) 2021/241) има конкретната цел да осигури на държавите членки финансова подкрепа с оглед постигането на етапите и целите на реформите и инвестициите, така както е посочено в техните планове за възстановяване и устойчивост. Интересното при този финансов инструмент е, че от една страна, финансирането по него се извършва само при постигнати резултати по предварително определени индикатори и при изпълнени резултати по всички реформи за конкретен период от време – от друга. Това означава, че дори индикаторите по някоя от инвестициите/реформите да са изпълнени, неизпълнението на тези по други би довело до спиране на плащанията. Подобен каскаден модел предполага по-висока ефективност

на разходите и разбира се, по-голяма мотивация за държавите за постигане на конкретните резултати.

Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България, представен на 15.10.2021 г. предвижда комплекс от реформи и инвестиции, които отразяват визията на правителството и обществото за начина, по който трябва да бъдат адресирани структурни проблеми в икономиката (Министерски съвет, 2022). НПВУ е структуриран в четири стълба:

- *Иновативна България* – с фокус върху повишаването на конкурентоспособността на икономиката и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж;
- *Зелена България* – съсредоточен върху устойчивото управление на природните ресурси;
- *Свързана България* – включва мерки за повишаване на конкурентоспособността и устойчивото развитие на районите на страната;
- *Справедлива България* – атакуващ социалните неравенства и стимулиращ изграждането на ефективни и отговорни публични институции, чувствителни към нуждите на бизнеса и потребностите на гражданите.

Обществените поръчки са включени в Реформа „С10.R10 Обществени поръчки“, компонент 10 „Бизнес среда“ – една от реформите по компонент 2.Г.1 Бизнес среда (Компонента) на стълб „Справедлива България“ от НПВУ. Основна цел на Компонента е ефективното укрепване на потенциала за устойчив растеж и повишаването на устойчивостта на българската икономика чрез адресирането на възпиращи фактори в бизнес средата и разгръщане на потенциала на електронното управление за подобряването ѝ. В този контекст, в областта на обществените поръчки се предвиждат действия за засилване на конкуренцията и прозрачността и намаляване на корупционен риск, в т.ч. чрез законодателни и незаконодателни мерки, а именно:

- засилване на превенцията и подпомагане на възложителите на обществени поръчки;
- въвеждане на нови електронни формуляри в националната система за електронни обществени поръчки;
- намаляване на неконкурентното възлагане на договори за обществени поръчки чрез промени в Закона за обществени поръчки.

В НПВУ са заложени конкретни цели за намаляване на дела на процедури на договаряне без обявление (No calls for bids) от 23% към 2020 г. до 7% към 2025 г. и на договорите, сключени въз основа на една оферта (Single bidder) от 26% към 2020 г. до 23% към края на 2024 г.

Посочените индикатори са част от алгоритъма, който Европейската комисия (ЕК) използва за измерване на представянето на държавите членки на ЕС на Информационното табло на единния пазар (European Commission,

n.d.). Като част от стратегията за единния пазар, Информационното табло наблюдава резултатите на държавите при прилагането на четирите свободи. Обществените поръчки, попадат в обхвата на рамковите условия за бизнеса (business framework conditions), като по отношение на тях се измерва „Достъпът до обществени поръчки“ чрез 12 показателя за ефективност². Посочените по-горе цели по НПВУ, свързани с договорите, възложени въз основа на една подадена оферта или след процедура на договаряне без обявление, попадат в обхвата на индикаторите на Информационното табло.

Индикаторът Single Bidder измерва съотношението на възложените договори, когато има само един кандидат, а No calls for bids – това на процедурите за възлагане на обществени поръчки, договорени без покана за представяне на оферти³. Последният включва процедурите:

- Договаряне без предварителна покана за участие.
- Договаряне без предварително обявление.
- Договаряне без публикуване на обявление за поръчка.

Въпреки поставената в НПВУ цел за намаляване на броя на процедурите на договаряне без обявление, през 2021 г. стойността на индикатора остава висока – 25%.

И двата индикатора са свързани със случаи на ограничена конкуренция. Докато договорите, възложени въз основа на една оферта потенциално могат да бъдат изследвани многостранно и интердисциплинарно, предвид сложността и броя на обектите – пазарни участници и възложители, то при процедурите на договаряне без обявление, става дума за едностранен акт – на възложителя. Изключително в рамките на неговата оперативна самостоятелност е преценката относно наличието на предвидените в законодателството условия за избор на процедура на договаряне без обявление. Високата стойност на индикатора сама по себе си не означава изкуствено или преднамерено ограничаване на конкуренцията. Ето защо изследването на причините за високата стойност на индикатора, отчитащ броя на догова-

² Един оферент (Single bidder), Директно възлагане (Direct awards), Прогнозна стойност като дял от националния БВП (Publication value by GDP), Съвместни обществени поръчки (Joint procurement), Критерии за възлагане въз основа на най-ниска цена (Award criteria based on price alone), Бързина на вземане на решения (Decision speed), Договори с участието на МСП (Contracts with SME participation), Оферти на МСП (SME Bids), Процедури, разделени на лотове (Procedures divided into lots), Липсващ номер на предишната публикация (Missing previous publication number), Липсващ регистрационен номер на доставчика (Missing supplier registration number), Липсващ регистрационен номер на възложителя (Missing buyer registration number) (European Commission, 2022).

³ В стойностите на индикаторите се включва информация само за поръчки, публикувани TED (tenders electronic daily), притурка към Официален вестник на Европейския съюз.

рянията без обявление, както и нарастването му през последните две години заслужава допълнително внимание.

Нормативен контекст. Процедури на договаряне без обявление

Общностното право в областта на обществените поръчки принципно гарантира осигуряване на конкуренция на възможно най-широка основа по отношение на всички договори, освен когато се използват процедурите на договаряне без обявление. Всички договори, освен всичко, следва да са в съответствие с принципите на прозрачност, пропорционалност, равно третиране и недискриминация. При процедурите на договаряне без обявление, възложителят провежда преговори за определяне на клаузите на договора с едно или повече точно определени лица. Така в определена степен се стеснява приложението на някои от общите разпоредби на закона, поради което същите се считат за неконкурентни. Изборът им следва винаги да е аргументиран и да се ограничава до случаите, в които са налице изрично посочените в Директивите, респективно в ЗОП условия.

В съображение 50 от Директива 2014/24/ЕС се изяснява използването на този особен вид процедури: *„Предвид неблагоприятните им последици за конкуренцията процедурите на договаряне без предварително публикуване на обявление за поръчка следва да се използват само при особено изключителни обстоятелства. Това изключение следва да се ограничава до случаите, когато публикуването е невъзможно поради изключително неотложни обстоятелства, предизвикани от събития, които нито могат да бъдат предвидени, нито се дължат на възлагащия орган, или когато поначало е ясно, че публикуването на обявление няма да доведе до по-голяма конкуренция или до по-добри резултати от поръчката, предимно защото обективно съществува само един икономически оператор, който може да изпълни поръчката. Такъв е случаят при произведения на изкуството, когато личността на твореца изначално определя уникалния характер и стойността на самия предмет на изкуството. Наличието само на един икономически оператор може да се свързва и с други причини, но само случаите, когато обективно е налице само един икономически оператор, могат да обосноват използването на процедура на договаряне без обявление, ако това положение не е било създадено от самия възлагащ орган с оглед на бъдещата процедура за възлагане на обществена поръчка. Възлагащите органи, които разчитат на това изключение, следва да обосноват твърдението, че няма разумни алтернативи или заместители, като например използване на алтернативни канали за дистрибуция, включително извън държавата членка на възлагащия орган, или че не е възможно да се използват функционално сравними строителство, доставки и услуги. Ко-*

гато наличието само на един икономически оператор се дължи на причини от техническо естество, те следва да бъдат строго определени и обосновани за всеки отделен случай. Те биха могли да включват например почти пълната техническа невъзможност на друг икономически оператор да постигне изискваното ниво на изпълнение или необходимостта да се използват конкретно ноу-хау, инструменти или средства, с които разполага само един икономически оператор. Техническите причини могат да произтичат също от специфични изисквания за оперативна съвместимост, които трябва да бъдат изпълнени, за да се гарантира експлоатацията на строителството, доставките или услугите, които трябва да се доставят. На последно място, не е целесъобразно процедури за възлагане на обществена поръчка да се използват за доставки, закупувани директно на стокова борса, включително стокови търговски платформи, като борси за селскостопански продукти, суровини и енергия, при които регулираната и контролирана многостранна търговска структура по правило гарантира пазарни цени“ (Директива 2014/24/ЕС). В този смисъл е и решението на Съда на ЕС по дело C-376/21 (Съд на ЕС, 2022).

Съгласно националното законодателство, случаите, в които публичните възложителите могат да използват процедура договаряне без обявление са посочени в чл. 79, съответно чл. 138 – процедура на договаряне без предварителна покана за участие за секторни възложители и чл. 164 за процедура на договаряне без публикуване на обявление за поръчка, приложима за поръчки с предмет, попадащ в областта на сигурността и отбраната. От друга страна, българското законодателство предвижда национална процедура, еквивалент на посочените по-горе, която се използва от всички възложители при достигане на определени отново в ЗОП стойностни прагове. Това е процедурата „пряко договаряне“, чието прилагане е разписано в чл. 182 от ЗОП.

Съгласно чл. 79, ал. 1 от ЗОП, публичните възложители могат да прилагат процедура на договаряне без предварително обявление само в следните случаи:

1. при открита или ограничена процедура не са подадени оферти или заявления за участие или всички подадени оферти или заявления за участие са неподходящи и първоначално обявените условия на поръчката не са съществено променени;

2. когато се поканят всички участници, чиито оферти в предходна открита или ограничена процедура отговарят на изискванията на възложителя, но надвишават неговия финансов ресурс и първоначално обявените условия на поръчката не са съществено променени;

3. поръчката може да бъде изпълнена само от определен изпълнител в някой от следните случаи:

а) целта на поръчката е да се създаде или да се придобие уникално произведение на изкуството или творчески продукт;

б) липса на конкуренция поради технически причини;

в) наличие на изключителни права, включително на права на интелектуална собственост и при ползване на универсална пощенска услуга;

4. когато е необходимо неотложно възлагане на поръчката поради изключителни обстоятелства и не е възможно да бъдат спазени сроковете, включително съкратените, за открита, ограничена процедура или състезателна процедура с договаряне; обстоятелствата, с които се обосновава наличието на неотложност, не трябва да се дължат на възложителя;

5. стоките – предмет на доставка, се произвеждат с цел изследване, експериментирание, научна или развойна дейност и са в количества, които не позволяват да се осигури достатъчна пазарна реализация или да се покрият разходите за научноизследователска и развойна дейност;

6. когато са необходими допълнителни доставки на стоки от същия доставчик, предназначени за частична замяна или допълване на наличните доставки или съоръжения, и смяната на доставчика води до несъвместимост или до съществени технически затруднения при експлоатацията и поддържането поради придобиване на стока с различни технически характеристики;

7. предмет на поръчката е доставка на стока, която се търгува на стокова борса, съгласно списък, одобрен с акт на Министерския съвет, по предложение на министъра на финансите;

8. при доставки или услуги, доставяни при особено изгодни условия от лице, което прекратява стопанската си дейност, както и от синдици или ликвидатори при производство по несъстоятелност, при наличие на споразумение с кредитори или друга сходна процедура, в която е лицето, съгласно неговото национално законодателство;

9. услугата се възлага след конкурс за проект, проведен по реда на закона, като се изпращат покани за участие в преговорите на класирания участник или на всички класирани участници в съответствие с условията на конкурса;

10. когато е необходимо повторение на строителство или услуги, възложени от същия възложител на първоначалния изпълнител, при наличие на следните условия:

а) първоначалната поръчка е възложена с открита процедура, ограничена процедура, състезателна процедура с договаряне, състезателен диалог или партньорство за иновации;

б) в обявлението на първоначалната поръчка е посочена възможността за повторно възлагане, както и обемът или количеството на възможното допълнително строителство или услуги и условията, при които те ще се възлагат;

в) общата стойност на новата поръчка е включена и е посочена при определяне стойността на първоначалната;

г) новата поръчка съответства на основния проект, в изпълнение на който е възложена първоначалната поръчка.

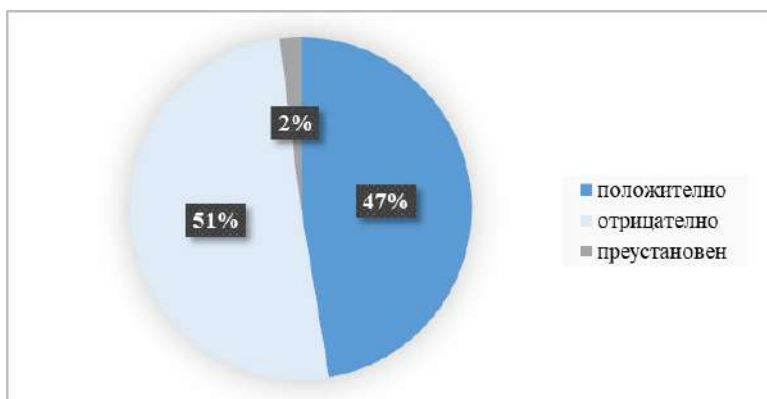
Както видяхме, хипотезите, при които възложителите могат да използват процедурите на договаряне без обявление са ясно и точно дефинирани, както в европейското, така и в националното законодателство. Най-общо такива са случаите, при които по обективни и независещи от възложителя причини конкуренция липсва и провеждането на конкурентна процедура не би довело до различен от процедурата на договаряне резултат, т.е. е нецелесъобразно.

Контрол върху процедури на договаряне, осъществяван от Агенцията по обществени поръчки (АОП)

На контрол по чл. 233 от ЗОП подлежат процедурите на договаряне по чл. 79, ал. 1, т. 3, 4, 6, 9 и 10 и чл. 182, ал. 1, т. 1 и т. 4 от ЗОП, с които се възлагат обществени поръчки, чиято прогнозна стойност без ДДС, е равна на или е по-висока от: а) 1 000 000 лв. – за строителство; б) 200 000 лв. – за доставки и услуги (АОП). Извън обхвата на този вид контрол са процедурите за доставка на или услуги за достъп, пренос и разпределение на природен газ, топлинна или електрическа енергия, или питейна вода с дружества, които притежават специални или изключителни права (чл. 233, ал. 2 от ЗОП). Контролът върху процедури на договаряне е форма на методическа помощ за възложителя. Провежда се след откриване на процедурата и се състои в проверка за съответствие на избраното правно основание с мотивите, изложени в решението за откриване на процедурата, публикувано в Регистъра на обществените поръчки (РОП), и доказателствата, представени от възложителя в тяхна подкрепа. Контролната процедура приключва с издаване на становище по законосъобразност от АОП. Това становище се изпраща на възложителя, както и на Сметната палата и Агенцията за държавна финансова инспекция. Възложителят е длъжен да публикува становището на Агенцията в електронната преписка на поръчката в РОП в Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС ЕОП). От началото на месец юли 2021 г. всички форми на контрол, осъществявани от АОП, включително контролът върху процедури на договаряне се извършват изцяло чрез електронни средства като част от цялостния процес на електронизация на възлагателния процес в страната.

Анализ на законосъобразността на избора на процедури на договаряне без предварително обявление, според становищата на АОП за осъществен контрол по чл. 233 от ЗОП

В обхвата на изследването попада информацията за осъществен контрол от АОП по чл. 233 от ЗОП, публикувана на Портала за обществени поръчки (ПОП) за период от една година – 16.05.2022 г. до 12.05.2023 г. (АОП, 2023а). Според публикуваната на ПОП информация, в посочения период са извършени проверки върху 152 процедури на договаряне без обявление (*Приложение 1*). В 72 от случаите (47%) становищата на АОП са положителни*, в 77 (51%) – отрицателни, а в 3 случая (2%) контролът е преустановен на основание чл. 135, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗОП (фигура 1).

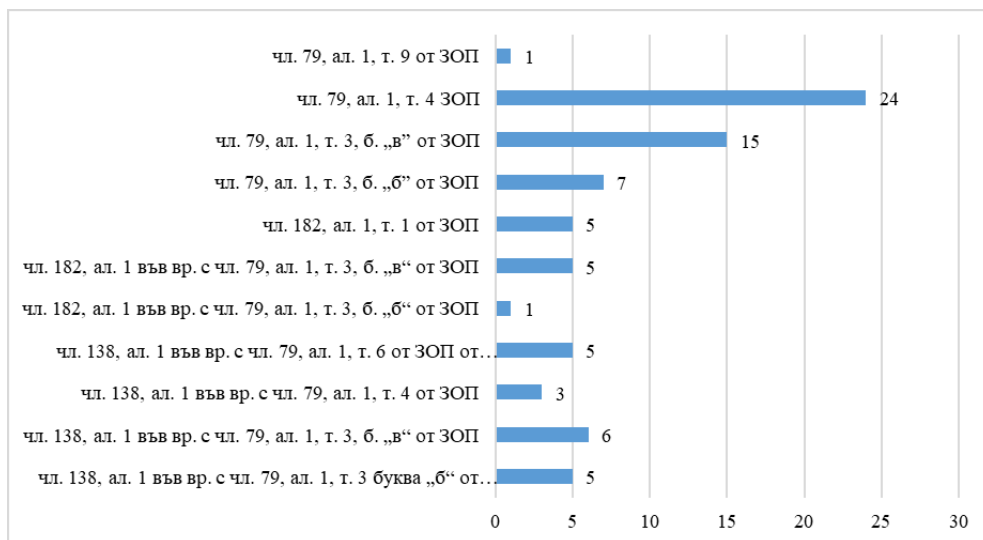

Източник: Разработено от автора

Фигура 1: Дял на становищата на АОП за законосъобразност на избора на процедура

Фокусът на настоящото изследване е върху случаите, в които становището на АОП е отрицателно, т.е. видът на процедурата е избран в разрез с разпоредбите на действащото законодателство или не са налице достатъчно доказателства за наличието на предвидените в закона условия за избор на този вид процедура.

От гледна точка на посоченото правно основание за избор на процедура, най-голям брой негативни становища от АОП са изразени по отношение на чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП, а именно, когато е необходимо неотложно възлагане на поръчката поради изключителни обстоятелства, т. нар. „*force majeure*“ (фигура 2). Като дял от общия брой извършени проверки на процедури, открити въз основа на посоченото правно основание – 27 (24 бр. по чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП и 3 бр. по чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП), изразените отрицателни становища представляват приблизително 90%.

Източник: Разработено от автора

Фигура 2: Брой на отрицателните становища, според правното основание за избор на вида процедура

Изложеното показва, че значителен дял от възложителите, посочили като основание за избор на процедура на договаряне без обявление чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП, интерпретират понятието изключителни обстоятелства субективно, което от своя страна води до незаконосъобразност на обявените поръчки. Последното насочва вниманието към необходимостта от допълнително обсъждане кои обстоятелства могат да се приемат действително за изключителни.

Според разпоредбите на ЗОП, за да е налице хипотезата на чл. 79, ал. 1, т. 4, следва да са изпълнени кумулативно следните условия:

- ✓ да е възникнала необходимост от неотложно възлагане на поръчката;
- ✓ нуждата от изпълнението да е породена от настъпване на изключителни обстоятелства по смисъла на § 2, т. 17 от ДР на ЗОП „*предизвикани от непредвидими за възложителя събития, като природно бедствие, авария или катастрофа, както и други, които увреждат, непосредствено застрашават или могат да доведат до последващо възникване на опасност за живота или здравето на хората, за околната среда, за обществения ред, за националната сигурност, за отбраната на страната или могат съществено да затруднят или да нарушат нормалното изпълнение на нормативноустановени дейности на възложителя*“;

- ✓ за преодоляване на последиците да не могат да бъдат спазени сроковете, включително съкратените, за провеждане на открита, ограничена процедура или състезателна процедура с договаряне по ЗОП;
- ✓ обстоятелствата, с които се обосновава наличието на неотложност, да не се дължат на възложителя.

Допълнително изискване е възложителят да представи относими аргументи и конкретни доказателства в изложените мотиви за наличието на всяко едно от изброените условия. Целта на визираната разпоредба е да осигури възможност на възложителите да се справят с възникнали непредвидени обстоятелства като се допуска за посрещане на най-належащите потребности за справяне със създадената ситуация, в най-кратък срок.

В резултат от задълбочен преглед на публикуваните становища за осъществяване контрол по чл. 233 от ЗОП, окачествени като „отрицателни“ в настоящото изследване допълват твърдението за превратно разбиране относно фактите, които отговарят на дефиницията за „изключителни обстоятелства“. Така например, възложителят аргументира необходимостта от неотложно възлагане със състоянието на водопроводна мрежа, която се нуждае от спешен ремонт. Доколкото проблемът с водоподаването в града се оказва дългогодишен, а ремонтът отнема не по-малко от една година, не може да се приеме наличието на изключителни обстоятелства. Друг пример е прилагане на основанието за процедура за доставка на копирна хартия. Мотивите на възложителя за прилагане на избрания ред се аргументира с липсата на договор за посочените доставки поради обжалване на предходна конкурентна процедура, като твърди, че тази липса ще доведе до ограничаване, лишаване или нарушаване конкретни права на гражданите. Доколкото прилагането на избраното правно основание изисква наличие на обстоятелствата, които увреждат, непосредствено застрашават или могат да доведат до последващо възникване на опасност за живота или здравето на хората, не може да се счита, че в конкретния случай такива са налице. Още повече, възложителят цели чрез избраната процедура на договаряне без обявление сключване на договор за доставка за 12 месеца, а избраното правно основание е приложимо за задоволяване единствено на непосредствените потребности.

Както става ясно, възложителите третират визираното правно основание неправилно. Изглежда неразбирането на хипотезата е фундаментално – посочените в мотивите на възложителя аргументи не кореспондират принципно с идеята на този вид възлагане. От тук се очертава необходимостта от повишаване на административния капацитет за прилагане на процедурите на договаряне и по-специално на основанието, свързано с наличие на „изключителни обстоятелства“. Липсата на ефективен последващ санкционен контрол, като част от системата за възлагане на обществени поръчки, до-

пълнително благоприятства незаконосъобразните практики. Можем да заключим, че е необходим целенасочен комплекс от действия и мерки, чрез които да се създаде подходяща среда за органичаване на необоснования и от там незаконосъобразен избор на процедури на договаряне. Последното би повлияло пряко и положително върху стойността на индикатора по НПВУ.

Нови моменти в Закона за обществените поръчки, свързани с целта за намаляване на броя на процедурите на договаряне без обявление

През месец октомври 2023 г. бяха приети редица промени в ЗОП. Приетите промени преследват различни цели – постигане на съответствие с изискванията на европейското законодателство, поети ангажименти по НПВУ, подготовка за членство на България в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, улесняване и уеднаквяване на практиката по прилагане на закона и др. Прецизирани са и условията за прилагане на процедури на договаряне без обявление.

Както вече бе споменато, възложителите често мотивират необходимост от неотложно възлагане, без да са налице предвидените в ЗОП условия. Така, след издаването на методическо указание през 2022 г. (АОП, 2022), което да подпомогне възложителите за правилно прилагане на този вид процедура, с промените в закона е прецизирана и легалната дефиниция на понятието „изключителни обстоятелства“. Така, според редакцията на 17. От ДР (в сила от 22.12.2023 г.), такива са **„обстоятелствата, предизвикани от непредвидими за възложителя събития, като природно бедствие, авария или катастрофа, както и други, които увреждат, непосредствено застрашават живота или здравето на хората, околната среда или националната сигурност“**. Въведена по този начин дефиницията дава заявка да ограничи досега възникващите противоречия и неясноти и по категоричен и недвусмислен начин поставя акцента върху три аспекта на „изключителността“ – общество, природа и сигурност.

В разпоредбите, свързани с необходимите условия за прилагане на процедура на договаряне без обявление (чл. 79 от ЗОП) са приети група промени, като са застъпени конкретни ограничения при провеждане на процедура на договаряне след неуспешна конкурентна процедура.

За намаляване на стойността на индикатора се разширява обхвата на административната отговорност при нарушения на правилата за използване на процедурите на договаряне. Предвидени са два отделни административнонаказателни състава за две групи процедури с цел прилагане на диференциран подход при налагане на санкции и преодоляване на съществуващата непропорционалност на наказанията спрямо тежестта на нарушението.

Разграничени са процедурите, при които липсва конкуренция и следва да се прилагат по изключение при изброени в закона предпоставки, от останалите, които изискват наличие на определени условия, но осигуряват конкурентност при възлагането. Така от състава на чл. 250 от ЗОП се изключват процедурите на договаряне, като същите се отделят в нов административно-наказателен състав (нов чл. 250а), като се определя глоба в размер на до 6% от стойността на сключения договор с таван до 50 000 лв. за процедурите на договаряне без обявление и 24 000 лв. при пряко договаряне. Важен момент е не само съществуването на съответните законови текстове, но и тяхното прилагане на практика.

Голяма част от приетите промени в ЗОП са насочени към повишаване на ефективността на контрола на обществените поръчки. Въведен например е механизъм на взаимодействие между АОП и органите за последващ контрол. Контролът е засилен и по отношение на възложители с най-голям дял договори, сключени през предходната година въз основа на процедури на договаряне или при получена една оферта⁴. В тази връзка ежегодно АОП ще изпраща на Сметната палата и на Агенцията за държавна финансова инспекция информация за тези възложители за извършване на съответните проверки. Информацията ще се изпраща и на Комисията за защита на конкуренцията за извършване на проверки на такъв тип поръчки по отношение на въведената в Закона за защита на конкуренцията забрана за споразумения, които целят или водят до предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията на съответния пазар. Предвидено е посочените органи да информират АОП за резултатите от извършените проверки. Постъпилата информация ще се анализира и заедно с резултатите от проверките ще се докладва на министъра на финансите, като се предлагат както законови, така и друг вид мерки за преодоляване на установените нарушения.

Допълнителни мерки за преодоляване на констатираните проблеми

За да се преодолеят констатираните проблеми в практиката на възлагане на обществени поръчки чрез договаряне без обявление в България, е необходимо комплексно подобрене на контролната практика и повишаване на административния капацитет.

Подобряването на контрола е от съществено значение за намаляване на риска от злоупотреби и корупция при процедурите на договаряне без обявление. Регулаторната рамка в България и по-специално ЗОП, както вече стана ясно е актуализирана през 2023 г. в тази посока, но все още липсват ясни

⁴ Информацията за възложителите с най-висок дял по двата индикатора се публикува на Портала за обществени поръчки и периодично се обновява (АОП, 2023b).

и достатъчно строги правила, които да противодействат ефективно на възможността за допускане на грешки или злоупотреба. Така например, контролът върху процедурите на договаряне, осъществяван от АОП остава без санкционен характер, независимо от предвидената процедура за докладване на несъответствия. Също така, не е налице правно изискване възложителите да вземат предвид становището, когато например същото е отрицателно.

Повишаването на административния капацитет, от друга страна, е ключова мярка за преодоляване на проблемите в практиката на възлагане на обществени поръчки, и в частност – по отношение на използването на процедура на договаряне без обявление. Организирането на регулярни обучителни програми за служителите, ангажирани с възлагането и контрола на обществените поръчки, е от съществено значение. Тези програми трябва да обхващат не само правните аспекти, но и добрите практики, методологии и нововъведения в областта на обществените поръчки (Павлова, 2017). Очертава се подчертана необходимост от квалифицирани специалисти в областта на обществените поръчки, притежаващи широк спектър от умения и знания. Добре обучените специалисти са от съществено значение не само за законосъобразността на възлагателния процес, но и за постигане на стойност за парите и за прилагане на принципа на устойчивостта при възлагане на обществени поръчки. Отговорът на тези предизвикателства може да се крие в професионализирането на експертите в областта на обществените поръчки, каквато инициатива засега в страната ни липсва.

Централизираното възлагане е още една важна мярка, която може да доведе до значителни подобрения при използване на процедурата на договаряне без обявление. Създаването на централизирани органи за възлагане на обществени поръчки, на национално, секторно или местно ниво, ще позволи концентрация на експертиза и ресурси, които да осигурят по-ефективно и прозрачно провеждане на процедурите. Тези органи ще могат да изпълняват вътрешно функциите на контрол и одит, както и да предоставят консултации и подкрепа на индивидуалните възложители.

Заключение

Изпълнението на мерките по МПВУ не е самоцел. То е необходимо за преодоляване на идентифицираните предизвикателства на днешния ден с поглед към бъдещето – на Европа, на националните държави и следващите поколения. Всяка градивна частица, всеки елемент от пъзела на възстановяването и устойчивото развитие е системно и функционално значим за изпълнение на целите на развитието. Ето защо реформата в обществените поръчки не следва да се разглежда отделно, а като част от цялото, от разбирането за повишаване на качеството на живот.

Подобно на концепцията за устойчиво развитие, правилното функциониране на системата на обществените поръчки зависи от малки, микроелементи, които съставят цялото и всеки един от тях е еднакво важен. Въпреки, че обичайно големите промени и реформи се случват по линията отгоре-надолу, то понякога посоката се отпределя от малките стъпки. Познаването, разбирането и правилното използване на процедурите на договаряне без обявление е именно такава малка стъпка. Европейското законодателство в областта на обществените поръчки предвижда многобройни подходи, техники, инструменти и разпоредби, оставени за използване на преценката на възложителя. Доброволният характер на този инструментариум още веднъж подчертава стремежа към осигуряване на необходимата гъвкавост на иначе сложната и чувствителна материя на обществените поръчки. Вниманието към принципите, обаче е определящо при вземане на решение и поради това тяхното познаване и разбиране е жизнено необходимо. Основен принцип на обществените поръчки е конкуренцията. Отново този принцип стои и в основните договори на Съюза и всички органи и институции в ЕС трябва да се придържат към него в работата си. Процедурите на договаряне притежават най-силен потенциал за нарушаване на този принцип и увреждане на правилната функция на системата. Поради това и видно от резултатите от горепредставеното проучване, изглежда са необходими допълнителни усилия в посока тяхното правилно използване. Оказва се, в България е висок дялът на незаконосъобразното провеждане на тези процедури.

Настоящите промени в националното законодателство показват стремеж за подобряване в тази област. Отново обаче извън светлината на прожекторите остава повишаването на административния капацитет. Общото неразбиране и общото неправилно прилагане на законодателството от възложителите не е диагноза, а симптом на заболяване на системата, на недостиг на достатъчен фокус върху осигуряването на подходящи образование и обучение, на възможности за повишаване на административния капацитет и липса на професионализация на заетите в областта на обществените поръчки.

Използвана литература

Агенция по обществени поръчки. (АОП). Контрол върху процедури на договаряне (чл. 233 от ЗОП), (Agentsia po obshtestveni porachki. (AOP). Kontrol varhu protseduri na dogovaryane (chl. 233 ot ZOP), available at: <https://www2.aop.bg/predvaritelen-kontrol/vynshen-kontrol-aop/negotiation-control/>

Агенция по обществени поръчки. (2023а). Портал за обществени поръчки. Извършени проверки, (Agentsia po obshtestveni porachki, 2023, Portal za

- obshtestveni porachki. Izvarsheni proverki), available at: <https://www2.aop.bg/predvaritelen-kontrol/sedmichen-buletin/>
- Агенция по обществени поръчки. (2023b). Текущо наблюдение на пазара, Портал за обществени поръчки, (Agentsia po obshtestveni porachki, 2023b, Tekushto nablyudenie na pazara, Portal za obshtestveni porachki), available at: <https://www2.aop.bg/politiki-i-strategicheski-dokumenti/npvu/tekushto-nabludenie-na-pazara/>
- Агенция по обществени поръчки. (2022). МУ – 2/21.11.2022 г., (Agentsia po obshtestveni porachki, 2022, МУ – 2/21.11.2022 г.), available at: https://www2.aop.bg/wp-content/uploads/2022/11/MU2_2022_1.pdf
- Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО, (Directive 2014/24/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on public procurement and repealing Directive 2004/18/EC Text with EEA relevance OJ L 94, 28/03/2014), pp. 65-242, available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>
- Закон за обществените поръчки. // ДВ, бр. 13 от 16 февруари 2016, изм. изм. ДВ. бр. 11 от 6 Февруари 2024 г. (Zakon za obshtestvenite porachki, DV, br. 13 ot 16 fevruari 2016, izm. izm. DV. br. 11 ot 6 fevruari 2024 g.), available at: <https://lex.bg/laws/ldoc/2136735703>
- Министерски съвет. (2022). Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) на Република България. (Ministerki savet, 2022, Natsionalen plan za vazstanovyavane i ustoychivost na Republika Bulgaria), available at: <https://www.nextgeneration.bg/14>
- Павлова, М. (2017). Обществените поръчки – управление и контрол, Издателски комплекс УНСС, София. (Pavlova, M., 2017, Obshtestvenite porachki – upravlenie i kontrol. Izdatelski kompleks UNSS, Sofia).
- Съд на ЕС. (2022). Решение по дело C-376/21, Община Разлог, (Sad na ES, 2022, Reshenie po delo C-376/21, Obshtina Razlog), available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:62021CJ0376&from=EN>
- Arrowsmith, S. (2014). *The Law of Public and Utilities Procurement*, 3rd ed. London: Sweet & Maxwell.
- Auby, J.-B. (2014). *Public Procurement Law and Regulation in the European Union*, Oxford: Hart Publishing.
- Bovis, C.H. (2005). *Public Procurement and the Internal Market of the Twenty-First Century: Economics, Law and Politics*, Oxford: Oxford University Press.
- Caranta, R. and Treumer, S. (eds.) (2013). *The Practice of Public Procurement: Tendering, Selection and Award*, Abingdon: Routledge.

- European Union. (2012). Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union, Official Journal of the European Union, C 326, 26 October, pp. 47-390, available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>
- Regulation (EU) 2021/241 of the European Parliament and of the Council of 12 February 2021 establishing the Recovery and Resilience Facility, available at: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>
- European Commission. (2022). EU Budget Policy Brief, European Union, available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/accacfb6-0966-11ed-b11c-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>
- European Commission (EC). (n.d.). Single Market Scoreboard, available at: <https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/>
- Piga, G. and Tátrai, T. (2015). Public Procurement Policy, Abingdon: Routledge.
- Sánchez Graells, A. (2011). Public Procurement and the EU Competition Rules, Oxford: Hart Publishing.
- Trepte, P. (2004). Regulating Procurement: Understanding the Ends and Means of Public Procurement Regulation, Oxford: Oxford University Press.

NEGOTIATED PROCEDURE WITHOUT PRIOR PUBLICATION: RED FLAG FOR LIMITED COMPETITION OR FOR THE NEED TO INCREASE ADMINISTRATIVE CAPACITY AND CONTROL

Assoc. Prof. Miglena Pavlova, PhD
Department of Financial Control
University of National and World Economy
e-mail: mpavlova@unwe.bg

Abstract

New social reality in the European Union after the Covid-19 pandemic and the upheavals in world peace is shaped and determined to a large extent by the implementation of the European Recovery and Resilience Mechanism – the EU's plan to support economic recovery and build a greener, more digital and a more sustainable post-crisis future. In the focus of this ambitious program of the Union also falls the reform of public procurement, as a determining factor of the business environment. In the National Recovery and Resilience Plan of the Republic of Bulgaria, goals related to

the reduction of the number of negotiation procedures without prior publication have been set, but in the last year the level of the indicator has been increasing. Present research focuses on the use of the procedures of negotiation without prior publication, and the main research thesis is that the reason for this growth in Bulgaria is the incorrect application of the public procurement legislation and lack of effective ex-post control.

Keywords: public procurement, negotiated procedure without prior publication, The National Recovery and Resilience Plan

JEL: H12, H57

Приложение № 1.

Списък на обществените поръчки, на които е осъществен контрол АОП по чл. 233 от ЗОП и информацията за становищата е публикувана на Портала за обществени поръчки за период от една година – 16.05.2022 г. до 12.05.2023 г.

УНП	Обект	Правно основание	Пояснение	Становище на АОП
1	2	3	4	5
00515-2022-0013	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в” от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00165-2022-0010	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в” от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
05419-2022-0001	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
05024-2022-0006	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 10 от ЗОП	необходимо повгорение	положително
00353-2022-0081	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
05242-2022-0013	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б” от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
02718-2022-0140	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в” от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
05419-2022-0003	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
02716-2022-0102	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в” от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
04666-2022-0001	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б” от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00334-2022-0018	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в” от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00693-2022-0010	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в” от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00270-2022-0008	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	положително
00599-2022-0009	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно

Продължение

1	2	3	4	5
00115-2022-0031	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00233-2022-0018	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 10 от ЗОП	необходимо повторение	положително
05242-2022-0016	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
05242-2022-0015	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00322-2022-0022	строителство	чл. 182, ал. 1, т. 1 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0119	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
00019-2022-0020	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „а“ от ЗОП	уникално произведение на изкуството или творчески продукт	положително
00334-2022-0019	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00145-2022-0049	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00112-2022-0007	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00774-2022-0050	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
05948-2022-0023	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00797-2022-0040	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00334-2022-0022	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0151	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
01605-2022-0010	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00227-2022-0018	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00537-2022-0033	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0154	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
00353-2022-0162	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително

Продължение

1	2	3	4	5
00353-2022-0157	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00353-2022-0150	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00112-2022-0008	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0158	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
05242-2022-0021	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00496-2022-0063	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00080-2022-0029	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00035-2022-0012	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00268-2022-0017	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	положително
00143-2022-0117	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00305-2022-0005	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00353-2022-0172	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00833-2022-0026	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
01224-2022-0032	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
04312-2022-0004	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00353-2022-0202	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително

Продължение

1	2	3	4	5
00571-2022-0013	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00233-2022-0051	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
04312-2022-0005	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
02776-2022-0003	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00375-2022-0017	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00143-2022-0129	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00129-2022-0018	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
02354-2022-0001	услуги	чл. 182, ал. 1, т. 1 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0196	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	отрицателно
00353-2022-0192	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
05242-2022-0022	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
05242-2022-0023	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
05242-2022-0024	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00267-2022-0099	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00051-2022-0034	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00246-2022-0155	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително

Продължение

1	2	3	4	5
00435-2022-0078	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00353-2022-0207	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00360-2022-0039	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
02378-2022-0009	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00609-2022-0033	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0224	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
01379-2022-0136	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
01467-2022-0063	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00609-2022-0031	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00530-2022-0081	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00035-2022-0022	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00081-2022-0081	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00267-2022-0125	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0228	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
05242-2022-0025	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
05948-2022-0054	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
05948-2022-0056	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително

Продължение

1	2	3	4	5
00353-2022-0232	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00353-2022-0246	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00353-2022-0242	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00435-2022-0110	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
01016-2022-0008	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00334-2022-0052	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00044-2022-0151	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00143-2022-0166	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0247	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
00494-2022-0036	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	изключителни обстоятелства	положително
00909-2022-0025	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	изключителни обстоятелства	положително
00246-2022-0229	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	изключителни обстоятелства	положително
01379-2022-0167	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00375-2022-0022	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
04935-2022-0005	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително

Продължение

1	2	3	4	5
00165-2022-0024	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00981-2022-0005	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00145-2022-0212	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00537-2022-0047	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00227-2022-0036	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00599-2022-0016	строителство	чл. 182, ал. 1, т. 1 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00571-2022-0028	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00571-2022-0029	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00212-2022-0038	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0286	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	отрицателно
00926-2022-0002	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00044-2022-0171	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00044-2022-0172	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
00752-2022-0049	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00360-2022-0048	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00143-2022-0210	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00435-2022-0125	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00721-2022-0015	строителство	чл. 182, ал. 1, т. 1 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно

Продължение

1	2	3	4	5
00353-2022-0303	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
00044-2022-0180	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липса конкуренция по технически причини	отрицателно
00044-2022-0181	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липса конкуренция по технически причини	отрицателно
00087-2022-0206	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липса конкуренция по технически причини	отрицателно
00435-2022-0132	строителство	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 4 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00353-2022-0303	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
00353-2023-0012	доставки	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	положително
00277-2023-0001	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00752-2023-0005	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	преустановен контрол
00383-2023-0002	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 9 от ЗОП	услугата се възлага след конкурс за проект	отрицателно
05242-2023-0004	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	отрицателно
00298-2023-0008	доставки	чл. 182, ал. 1, т. 1 от ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00926-2023-0001	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително

Продължение

1	2	3	4	5
01016-2023-0002	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	положително
00044-2023-0012	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
04312-2023-0002	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00537-2023-0004	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00496-2023-0018	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	преустановен контрол
04312-2023-0003	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
04312-2023-0004	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00737-2023-0006	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	положително
00403-2023-0006	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	преустановен контрол
00833-2023-0002	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
05948-2023-0029	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	положително
00619-2023-0003	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00277-2023-0010	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
01605-2023-0015	строителство	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00753-2023-0011	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00334-2023-0010	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00752-2023-0023	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00609-2023-0011	услуги	чл. 182, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3, б. „в“ от ЗОП	права на интелектуална собственост	отрицателно
00537-2023-0007	доставки	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно
00115-2023-0017	услуги	чл. 79, ал. 1, т. 4 ЗОП	изключителни обстоятелства	отрицателно

Продължение

1	2	3	4	5
00353-2023-0073	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	отрицателно
00246-2023-0059	услуги	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 3 буква „б“ от ЗОП	липсва конкуренция по технически причини	отрицателно
05242-2023-0010	доставки	чл. 138, ал. 1 във вр. с чл. 79, ал. 1, т. 6 от ЗОП от ЗОП	необходимост от допълнителни доставки	отрицателно